Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

21e ANNÉE N° 244 — MỘT CẮT MỖI SỐ — JEUDI 23 MARS 1922

Chủ sáng lập (Fondateur): E. PANAVAGGIO

Tổng-lý kiêm Chủ-bút: NGUYỄN-CHÁNH-SẮT
DIRECTEUR—RÉDACTEUR EN CHEF

ABONNEMENT

	INDOCHINE	UNION POSTALE
Un an	5$00	Un an 6$00
6 mois	3 00	6 mois 3 00

Giá bán nhựt-báo

Mỗi năm ..... 5$00
6 tháng 3 00

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

農賈 茗談

Báo-quán tại đường Pellerin số 71.

ANNONCES LÉGALES
0$50 la ligne de 6 points sur justification de 4 colonnes quelle que soit la page.

ANNONCES COMMERCIALES
On traite à forfait

Giá bao về việc buôn bán xin gởi thư thương nghị gia cả.

LUẬN VỀ GIỐNG TRÀ

(Tiếp theo)

Thứ trà đen thì có:
Le pekoe (cái có tua trắng);
Le jlowevie pekoe;
Le pekoe ướp bông cam;
Le pekoe đen, vân. vân...

Các thứ trà nầy đều có ướp bông. Cái nó thì đen và dài, dảng chót lại có mầu trắng trắng. Mùi nó trà hồ như trái cây tươi.

Giống tiểu-chưởng (souchong) thì chè ra bằng lá trà mầu vàng sậm, mỏng, mà thường hay nát. Người ta hay trộn nó với giống pekoe mà bán.

Người ta gọi giống BAO-CHƯỞNG, (poutchong ou Pao tchong), (thé a enveloppe) là một thứ trà Tiêu-chưởng khác, gói riêng ra từ gói mầu vàng, nặng từ 200 grammes. Mùi nó thơm ngát-ngào, BỰM-GHIỀN TRÀ thích-dụng lắm.

Giống trà congou hay là congo thì cái nó lại nhỏ và van hơn giống tiểu-chưởng, mau nó thì xám-đen. Hương-vị nó đậm-đà; ấy là giống thong-dụng nhứt ở Trung-Hoa và Nga-la-Tư. Thứ trà nầy, thị queu kêu là «TRÀ-NGÂN», lamitt tchai (the des lamilles).

Còn có thứ bột và vỉ trà để làm ra trà miệng, thường có bán tại TRUNG-HOA, MÔNG-CỔ (Mongolie), MÀNG-CHÂU (Mandchoulie) và Trung-ương châu Á; tại đó dùng trà-miệng để đổi chất như MUỐI THỐT (sel en barre) ở PHI-CHÂU và ở Lào (Laos) vậy.

Trà miệng nầy làm ra nhứt là ở các lò trà của người Nga tại Hán-khẩu (Hankeou), và nhờ ép lấy bột trà nát và hơi nước mà làm ra.

Các nơi của người Trung-Hoa chè ra trà là phủ Phước-châu (Foutchéou) và Quảng-Đông, kế đó là Giang-Nam (Kiang-Nam), Quảng-Tây (Kouangsi), Chiết-giang (Tcné-kiang) và Hồ-Bắc (Houpé).

2°. — TRÀ CEYLAN, JAVA, ĐÔNG-PHÁP. — Trà mà sanh-sảng ở các xứ nầy thì thường kêu là TRÀ-TÂU vì tục thường quen, Chớ trà xứ Ceylan và xứ Java thì gia vị (ướp) với bông nhiều hơn trà tàu. Tại Ceylan; trà phải ủ lâu hơn ở Trung-hoa, và màu nó thì sậm hơn nhiều lắm.

Nhiều nơi làm trà có danh tiếng lắm. Tỷ như giống trà ở miệt Tây-bắc xứ Bắc-kỳ là giống Pou Euyl, dáng thiên-hạ trà nhiều, vì nhờ cái hương-vị diệu dàng của nó. Còn giống trà ở miệt Bắc-kỳ (Ton-kin), ta đây thì cũng dặng danh là «ĐỆ NHỨT-HẢO»!

Lại còn có giống trà lựa ở cù-lao Đài-Loan (Ile de Formose) nầu ra nước vàng hườm, mùi thơm nực mũi!

Tại Đông-Pháp, mà thường thường ở hướng Nam miệt Bắc-kỳ và Trung-kỳ, người trồng trà làm ra thứ trà gọi là TRÀ HẠT ấy là bông bùp của cây trà lúc chưa nở vậy. Trà hạt chẳng làm cho tốn công bao nhiêu, vì chỉ có hái nó và phơi là xong.

(Còn nữa)

N. C. M. Đ.

Đức Hoàng-thượng

ngự du Đại-Pháp

Xưa rày các Báo Tây, Nam đã nghị luận phân phân, nay nghe rõ lại thì cuộc ngự-du của đức Kim-Thượng ta đã định chắc trong tháng Mai tới đây.

Thánh-giá sẽ ngự xuống chiếc tàu *(Porthos)* và sẽ vào đến Saigon trong lối ba tuần tháng Mai.

Đức Kim-Thượng ta ngự du Đại-pháp phen nầy đây là Ngài có ý tỏ lòng thân-ái với qui-quốc, ấy cũng là thiên thứ nhứt thì, từ xưa đến nay, trong lịch-sử ta chưa hề có.

Chúng ấy Chánh-phủ Nam-kỳ sẽ hãy lỗ [illegible] ta thân dân sĩ thứ trong cõi Nam-kỳ cũng sẽ hết dạ trung thành mà cung nghinh Thánh-giá.

Còn quan Toàn quyền Maurice Long thì lại đi trước đức Kim-Thượng ta độ chừng vài tuần, Ngài sẽ từ biệt chúng ta tối 15 Avril tới đây.

Các quan theo hộ giá đức Kim-Thượng thì là quan Khâm-sứ Trung-kỳ Pasquier, một quan Thượ-biện thì các là ông d'Eloy, kiện đương sự ông cước Quảng-tri các phòng văn nơi tòa Khâm-sứ Trung-kỳ, một quan Nộ-các Đại-thần, hai viên quan Annam và hai quan Thị-vệ.

Quan Nội-các Đại-thần thì trước kia vẫn tướng là cụ Thượng Bộ học và Bộ binh Thân-văn-Huế, mà nay nghe lại thì các là Ngài không đi được, vì trong lúc đức Kim-Thượng ta đi khỏi thì việc triều-chánh phải cần có Ngài Tiếp lý mới được. Thế thì chưa biết được cụ Thượng nào sẽ theo hộ giá Thánh-hoàng.

Vé cuốc xổ số

dặng trả lần cho những người chủ Chánh-phủ vay trong kỳ quốc-trái sau triệu đồng nay

Mỗi năm định xổ 4 kỳ, hễ 3 tháng thì xổ một kỳ.

Ngày xổ số là ngày 1er Mars, 1er Juin, 1er septembre và 1er Décembre.

Trong 4 kỳ xổ số nầy kỳ nào trúng bao nhiêu xin coi dưới đây:

Kỳ xổ số ngày 1re Juin và ngày 1re Décembre

1 trái-phiếu được trúng	10.000	$
1 trái-phiếu id.	1.000	»
12 trái-phiếu id.	500	»
1.016 trái-phiếu id.	100	»

Kỳ xổ số ngày 1re Mars và ngày 1re Septembre

4 trái-phiếu được trúng	1.000	$
20 trái-phiếu id.	500	»
1.000 trái-phiếu id.	100	»

hễ kỳ xổ lần đầu hết đã định ngày 1er juin 1922 nầy.

Những trái-phiếu nào trúng số, thì phải chờ đến ngày 15 ke đó, sẽ đem trái-phiếu ấy đến các kho-bạc trong cõi Đông-pháp mà lãnh; song phải trừ tiền thuế thổ trước.

CUỘC QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP (6.180.000,$00) đã thành-tựu

Nam-kỳ: kể đến ngày 20 mars là 16 ngày..		5.346.800$00
Bắc-kỳ: kể đến ngày 17 mars.		2.202.700,00
Trung-kỳ: kể đến ngày 19 mars		1.204.600,00
Cao-man kể đến ngày 19 mars		844.300,00
Xứ Lèo: kể đến ngày 19 mars		80.050,00
Quảng-châu-Loan	id.	44.950,00
Hàng bạc ngành tại Bangkok....		4.500,00
Hàng bạc ngành tại Canton. ...		1.250,00
Hàng bạc ngành tại Pondichéry		2.500,00
Cọng chung là		9.731.650,00

Cọng hết thì đã được 9 triệu 73 muôn 1 ngàn 6 trăm 50 đồng (9.731.650,$00). Thế thì đã dư nhiều quá; song chưa biết cái số (9.731.650,$00). Thế thì đã dư nhiều quá; song chưa biết cái số dư nầy Chánh-phủ sẽ liệu định thế nào.

Nội có một ngày 20 mars là ngày chót mà Nam-kỳ ta cho vay thêm tới 1 triệu 4 ngàn 9 trăm đồng (1.004.900,$00). Cọng với 15 ngày trước thì một mình xứ Nam-kỳ ta cho vay đến 5 triệu 37 muôn, 6 ngàn 8 trăm đồng (5.346.8o0,$00).

Ấy vậy, thì số 6 triệu của Chánh-phủ định vay đó một mình xứ Nam-kỳ ta cũng gần muốn đủ.

Số bạc Nam-kỳ cho vay

Nội có một ngày chót ..... 25.000$00

Tính chung hết là 5.339.050 00

Chia ra từ tỉnh, tỉnh nào được bao nhiêu, xin xem dưới đây:

Các hàng bạc Saigon	974.000$00
Gocông	500.250,00
Cầuđốc	434.700,00
Travinh	400.900,00
Bêntre	340.550,00
Soctrang	320.000,00
Vinhlong	301.050,00
Mytho	280.400,00
Cholon	258.250,00
Saigon	231.100,00
Sadec	220.500,00
Bacliêu	195.300,00
Giadinh	151.000,00
Thủdầumốt	142.400,00
Tânan	131.850,00
Bạchgiá	120.650,00
Hàtiên	94.000,00
Longxuyên	85.500,00
Châuđốc	80.000,00
Tâyninh	30.000,00
Bariá	20.000,00
Hatiên	9.450,00
Vũng-tau	2.800,00
Côn-nôn	2.000,00

Hí tín

Bổn-báo mới tiếp được bông-thiếp của ông Trần-ca-Hiệp là Thương-nghiệp chủ ở Bến-lô (Saigon) gởi đến cho hay rằng đến ngày 19 mars 1922 nầy là ngày ông định chữ vu-qui cho lịnh-ái là Melle Trần-tị-Yến, kết hôn với M. Lê-văn-Bảy là Thơ-ký tại dinh quan Đốc-lý Saigon.

Vậy bổn-báo cùng kính tỏ đôi lời mừng giảm cho hai ông bà Trần-văn-Hiệp, và cũng chúc luôn cho đôi vợ chồng mới vui đạo xướng tùy, bá niên giai lão.

N. C. M. Đ.

Qui-danh mấy nhà cho vay lớn

Ngày 18 mars 1922

TỈNH GIA ĐỊNH

Bà Lê-phát-An ..... 10.000$00

TỈNH Vĩnh-long

Ông Nguyễn-hữu-Lễ ..... 10.000$00
(Tính với số 5.000,$00 đồng hôm 13 mars).

Ông Trần-văn-Nhơn ..... 14.250$00
(Tính với số 7.250,$00 đồng hôm 15 mars).

SAIGON

Ông Nguyễn-văn-Được ..... 10.000$00
Ngày 19 mars 1922.

TỈNH CẦN-THƠ

Ông Trương-ngọc-Sơ ..... 10.000$00
(Tính với số 6.000,$00 đồng hôm 5 mars).

TỈNH TRÀ-VINH

Ông Lê-ngọc-Thọ ..... 12.000$00
(Tính gộp 2 số: đồng hôm 10 mars 9.000,$00 và hôm 13 mars 3.000,$00).

Nọi ngày 20 mars 1922

TỈNH BẾNTRE

Ông Huỳnh-ngọc-Khiêm ..... 12.500$00
(Số tiền tính mới 10.000,$00 đồng hôm 8 mars).

TỈNH CẦNTHƠ

Ông Trần-văn-Cẩn ..... 12.000$00

Ông Lê-văn-Yên 10.000.00

TỈNH GOCÔNG

Ông Huỳnh-đình-Khiêm mới đồng thêm ..... 20.000$00
(Hôm trước đồng rồi 50.000$00).

Ông Châu-văn-Quới mới đồng thêm ..... 20.100$00
(Hôm trước có đồng rồi 50.000$00).

Ông Châu-văn-Vân mới đồng thêm ..... 33.000$00
(Hôm trước đồng rồi 20.000$00).

Ông Nguyễn-văn-Hải mới đồng thêm ..... 20.000$00
(Hôm trước đồng rồi 20.000$00).

Ông Lưu-văn-Lâu mới đồng thêm ..... 24.000$00
(Hôm trước đồng rồi 20,000$00).

Ông Trần-công-Hiển mới đồng thêm ..... 20.000$00
(Hôm trước đồng rồi 20.000$00).

Ông Lý-cao-Cương mới đồng thêm ..... 20.000$00
(Hôm trước đồng rồi 20.000$00).

Ông Nguyễn-Lai mới đồng thêm ..... 19.000$00
(Hôm trước đồng rồi 1.000$00).

Ông Lý-Hiệu ..... 10.000$00
(Tính với số 6.000$00 đồng hôm 6 mars).

TỈNH VINHLONG

Bà Lâm-thị-Thanh mới đồng thêm ..... 10.000$00
(Hôm trước đồng rồi 10.000$00).

Ông Đặp-văn-Giáp ..... 11.000$00
(Tính với số 8000$00 đồng hôm 7 mars).

Phái-bộ Nam-kỳ.

Đi quan sát đường xe lửa Vinh-Đông hà

Chánh-phủ Nam-kỳ có chọn một Phái-bộ để đi quan sát khắc đường xe lửa từ Vinh về Đông-hà. —

Những ông:
Ông Bùi-qu-Chiêu, Giám-đốc canh-nông,
—Ng.-v.-Kiên, Chủ-bút Trùnse indigène.
—Lê-thành-Tường, Chủ-bút Echo annamite.
—Nguyễn-v.-Đông, Hội-đồng quản-hạt.
—Bùi-thế-Khâm, Cựu Hội-đồng quản hạt.
—Nguyễn-văn-Vịnh, Đốc-phủ-Sứ,
—Ông Nguyễn-v.-Của, huyện-hàm,
—Võ-hiếu-Đễ, Nông-nghiệp-Cựu.

Phái-bộ đã khởi hành tự hồm 9 mars rồi đây, đi tới đâu các quan cũng đều hoang nghinh cách rất thân-thiết.

Trưa ngày 12 mars đã ra tới Huế. Ông Bùi-quang-Chiêu và ông Nguyễn-văn-Đông thì ở nghỉ tại dinh quan Học-bộ Thượng-Thơ là cụ Thân-trọng-Huề, còn mấy ông kia đều ở tại Hôtel de la gare.

Vì đi đường bộ, nhà ki gặp ghềnh cho nên ông bông có hơi mệt, may nhờ cụ Thượng Thân có lòng tốt, lo rước thầy săn-sóc thuốc men; qua sáng hôm sau thì tinh-thần đã bình phục.

Sáng ngày 13 mars, quan Khâm-Sứ đưa Phái-bộ đến chầu đức Hoàng-Thượng tại cung An-định; kế đó cụ Thượng bộ lịnh là Thân-đại-nhân, lại đưa các Phái bộ đi cung chiêm các cung các điện.

Chiều ngày ấy quan Thâu-trí Bộ công là ông Nguyễn-văn-Hiên đưa các phái-bộ đi cung chiêm các Tôn-lăng Thánh-nhơn.

Lúc Phái-bộ Nam-kỳ mới đến Kinh là trưa ngày 12 mars thì dùng cơm tại Bộ-thự cụ Võ-hiển Thánh-hiến đại, lúc ăn tiệt có nhạc. Trưa bữa 13 mars, quan Tham-Tri bộ công Nguyễn-văn-Hiên đãi cơm Tây, Cuối ngày ấy thì cụ thông-cơm Tây, Cuối ngày ấy thì cụ thông-các Nguyễn-hữu-Bài đãi cơm Tây có đặc Annam tại nhà hàng của Ngài.

Sang ra ngày 14 mars Phái-bộ mới từ giã Đe-kinh mà ra Huế.

Nói tóm một lời là Phái-bộ đi đến đâu cũng đều được tiếp tiếp cả, mà tình nhân-ái của ba kỳ ngày nay khá-khích.

Mới hôm 19 mars nầy đây, Phái-bộ Nam-kỳ ở tại Hue có ký điện tín về mà hay rằng ngày ấy là ngày Phái-bộ đã ra giã Đe-kinh trở vào Bình-định. Lại cho hay rằng nội miệt Trung kỳ cuộc vay đã đến 1 triệu đồng. Cuộc vay nầy đến nơi là đức khâm-Thượng cho ra triều-đình, cũng được một số 50 ngàn đồng; mọi điều đức Hoàng-thái-Tử cho vay tới 2.500 đồng và bức của số 1 ngàn đồng.

Phái-bộ đã về tới Saigon rồi.

Lời diễn-thuyết

CỦA ÔNG NGUYỄN-VĂN-CỦ

Ở Long-xuyên

(Tiếp theo)

II. — *Vế lợi chung cho Quốc-dân ta trong Nam-kỳ*

Khi các ông phồng trái đã xô rồi, thời Nhà-nước khỏi công làm liền đường xe lửa tới nơi trước đó. Việc làm đây là việc đỡ hộ, ắc phải dùng nhơn công nhiều lắm.

Nhơn công ấy, Nhà-nước sẽ dùng người Annam ta, hoặc ở Bắc-kỳ, hoặc ở Trung-kỳ, hoặc ở Nam-kỳ. Vậy thời có phải sự các ông phồng trái nầy nay, đã sẵn làm cho muôn ngàn đồng-bang ta có phương thế sanh nhai chăng.

Khi đường xe lửa đã làm rồi, thời rất phương tiện cho kẻ Bắc muốn sang Nam, người Nam muốn sang Bắc, đi đã mau lẹ hơn thuyền mà khỏi sợ việc rủi ro về việc đi biển đã nữa. Khi đường xe lửa ấy làm rồi, thời rất tiện cho cuộc vận-tải hàng hóa ngoài Bắc vô Nam, trong Nam ra Bắc, tiện bề giao dịch của Quốc-dân ta trong Nam-kỳ. Quốc-dân ta ở có thể liềng lại với annam, mà cạnh tranh trong đường thương-mãi với đồng dị quốc.

Khi đường xe lửa đã làm rồi, thì rừng rú hai bên đường, cùng là những nơi non nhỏ ở gần đó mà chứa kim-thạch, Quốc-dân ta sẽ có thể mà khai khẩn, rồi ở có thể liềng lại với annam, mà cạnh tranh trong đường thương-mãi với đồng dị quốc.

Khi đường xe lửa đã làm rồi, thì rừng rú hai bên đường, cùng là những nơi non nhỏ ở gần đó mà chứa kim-thạch, Quốc-dân ta sẽ có thể mà khai khẩn, rồi ở có thể liềng lại với annam, mà cạnh tranh trong đường thương-mãi với đồng dị quốc.

Khi đường xe lửa đã làm rồi, thì rừng rú hai bên đường, cùng là những nơi non nhỏ ở gần đó mà chứa kim-thạch, Quốc-dân ta sẽ có thể mà khai khẩn, rồi ở có thể liềng lại với annam, mà cạnh tranh trong đường thương-mãi với đồng dị quốc.

III. — *Vế sự lợi cho hậu viện nước nhà ta.*

Các ông không thấy chớ chắc cũng có nghe, là nghe trong buổi nầy, mà nầy của nhiều ông hội nghị bên Pháp ông thời nói rằng: cái Đông-Pháp nầy là một gánh nặng cho nước Pháp, lại ông khác chê ta không có sức khai khẩn nước ta, tên ông Bồi; khuyên Quốc-dân phải bán ta cho đi quốc, còn ông thời toan hòa hiệp với Nhựt-bổn hoặc với [illegible] dâng đem xứ bổn tới nơi khai [illegible] cái Đông-pháp nầy, các đồng-[illegible] vẫn đã bao người ta mua bán đất, chẳng [illegible] cùng mặt hiệp chí lại phải [illegible] bổn-quốc hàng đem vô khai khẩn nước nhà. Được mất ta kia, có [illegible] mình chi [illegible] nữa, mà nói đường [illegible] cùng ta hỏi-quốc sở hợp hiệp-tế của chúng ta hỏi-quốc sở hợp hướng chi, nay cớp muốn đem ông Nhựt, ông Hoa vào nữa, thời ngày sau nói giống ta có ngã nào mà đi. Nếu chẳng chn ngã đi trong đường kinh-tế, thời con cháu ta ắc phải bị đày ải tối mọi muôn đời rồi phải tiêu giệt mà thôi.

Song cũng may tuy, Chánh-phủ Pháp đã bắc bậm-ý gởi ý hướng đó rồi, vì là nhờ trận giặc lớn năm ngoái Chánh-phủ [illegible] chẳng những

Tiệm thuốc Nhị-thiên-Đường là một tiệm thuốc rất có danh, lựa ròng các thứ dược-liệu tinh hảo mà bào chế ra đủ các thứ cao đơn, hườn, tán trị bịnh như thần, bá phát bá trúng.—Chư tôn ở xa, nếu muốn dùng thứ nào xin gởi thơ đến, sẽ có thuốc gởi lại liền.

Quốc-dân ta không phải là một gánh nặng cho Nhà-nước Pháp, vẫn thật là một thứ dân rất trung hậu và rất hữu ích trong cơn nguy biến.

Tuy vậy mà ngày nay Chánh-phủ mở cuộc quốc-trái, là ý Chánh-phủ hãy còn muốn thử quốc-dân ta coi thật có đủ sức mở cuộc lý tài một mình không?

Chẳng cần tư bổn ngoại quốc, lại coi cho biết chúng ta đã hiểu cái quyền lợi nước nhà ta chăng?

Ấy vậy xin các ông phải trù nghĩ cho sâu: trước kia các ông vì tưởng tình thầy Pháp-quốc mà còn phóng trái, huống nay đã phải vì nước mình, lại vì nhà mình, há các ông đi làm lơ sao cho đáng. Tôi xin nói bằng lời nầy: Nếu các ông biết thương con cháu của các ông, tức là thương nòi giống Annam mình, thời các ông phải ra sức ngăn ngừa ngoại bang chen lấn trong đường kinh-tế của mình, mà nếu muốn ngăn ngừa sự hại ấy, thì chẳng chi hay cho bằng bây giờ các ông xuất tiền phụ tá quốc-trái.

Longxuyên, le février 20 1922.

NGUYỄN-VĂN-CƯ

Cách trừ Chuột và Cua

Nghề Nông, mỗi năm, bị Chuột và Cua phá hại hư-hao lúa, cũng đến bạc muôn bạc triệu.

Theo ý thấp nghĩ của tôi, thì theo lệ bắt chuột mà nạp đuôi đó, phải để qua tới tháng 7 tháng 8 sẽ bắt, chớ tháng 2 tháng 3, dầu không truyền cho dân bắt thì họ cũng kiếm bắt ăn chơi, dầu cấm họ cũng lén bắt mà chớ!

Còn muốn trừ cua, thì lúc mới mưa (tối tháng 4 tháng 5) truyền cho dân đi bắt những cua cái, lật lấy yếm nó, và giết nó đi, hễ ai bắt nhiều, thì có phần thưởng.

Đặng như vậy, mới có thể bớt hại nhà Nông cho.

Dám hỏi mấy ông Hội-đồng, sao không để ý về việc đó ???

L. M.

Mỹ-thuật kham-khoa

(BẠN HÁT XIỆT ANNAM CỦA ÔNG ANDRE NGUYỄN-VĂN-THẬN)

Bổn báo lấy làm hân hạnh mà được thấy nghề hát xiệt của đồng-bào ta ngày nay đã tấn bộ rất lẹ rất nhanh như thế.

Bạn hát xiệt của ông André Thận lên hát tại Saigon từ hôm 12 tới nay là 23 mars, thì đã 12 đêm trọn, mà đêm nào thiên-hạ cũng dành nhau mua giấy đông đảo vô cùng; đến đỗi không còn đủ chỗ cho người đi coi. Cứ 3 đêm thì đổi lớp một lần, càng đổi chừng nào càng lạ càng hay chừng nấy; thật là: *Dũ xuất dũ kỳ*. Đêm nào cũng có nhiều ông Tây và nhiều Bà-Đầm đến xem, mà xem rồi ông nào cũng nở nức ngợi khen; thế thì chúng ta đang mừng đang vui là dường nào!

Và nghề hát xiệt nầy là tự bên Âu bên Mỹ đem qua, mà ngày nay người Annam ta học được, cho đến đỗi người Tây cũng chăng chê, thì chúng ta cũng đủ biết nay đã là thế nào rồi.

Nay bổn-báo chúng tôi chẳng biết lấy chi mà tỏ lòng khen ngợi cho vừa, nên phải dùng 4 chữ « MỸ THUẬT KHAM KHOA » 美術堪誇 mà tặng ông Andre Thận, xin ông vui lòng nhận lấy để làm kỷ-niệm và xin ông gắng chí cho bền, ráng công tô-điểm cho được trọn tốt trọn lành mà làm cho mỹ-thuật nước ta ngày thêm tấn phát, thì bổn báo chúng tôi lấy làm may mắn vô cùng.

Nông-Cổ Mín-Đàm

Kính tặng.

Thơ tín vản lại

Nông-Cổ Mín-Đàm Chủ-nhiệm,
Nguyễn-chánh Tiên-Sanh nhã giám;

Kính thăm ông cho đặng vạn sự như ý. Sau nầy xin ông làm ơn ấn hành bài nầy trong tờ quí báo của ông thì tôi rất cám ơn vô cùng.

Và chăng tôi với thầy Đoàn-văn-Cung vẫn chưa từng quen biết chi nhau. Nhưng mà tôi thấy bài «*Thọ ân mạc vong*» của thầy trong tờ báo N. C. M. Đ. số 240, thầy tỏ ý rằng ngày nay thầy được thê vinh tử ấm, no cơm ấm áo, nên thầy không quên công khó nhọc của ông Đặng-văn-Hanh là thầy của thầy lâm phen lao khổ dạy giỗ thầy lúc thầy còn bé thơ, nên nay thầy kêu rủ bạn học của thầy chung cùng kẻ ít người nhiều mà cất một cái nhà tại Tân-châu cho ngài dưỡng lão. Tôi xem trót bài rồi thì tôi lấy làm phục tình thầy. Chẳng phải tôi với thầy là thân bằng cố hữu chi, mà tôi trau dồi chuốc ngót. Tôi tưởng cho Lục châu quân-tử ai xem thấy bài *Thọ ân mạc vong*. Đó thì cũng cho thấy là người biết xử thế, hiếu nghĩa gồm đủ.

Tôi là người quê-quán tại Biên-hòa, vì nghiệp làm ăn nên tá ngụ tại Tân-châu hơn ba năm nay, thì tôi biết rõ tánh-tình ông Đặng-văn-Hanh là người nhơn từ đức hạnh trọng nghĩa khinh tài, nên tôi trọng ngài cũng như thầy tôi vậy.

Đã biết tôi không có thọ giáo với ngài, nhưng mà tôi có chịu ân trọng của ngài là vì ngài có công khó mà dạy giỗ con tôi từ khi tôi mới đến xứ Tân-châu tới bây giờ. Nên sẳng dịp nầy tôi xin thầy tưởng tình tôi như bạn đồng tâm đồng chí với thầy mà cho tôi chung cùng vô cuộc nghĩa-vụ thầy đang khởi xướng đó 10 đồng bạc, thì tôi rất cám ơn thầy; chừng nào thầy góp số bạc thì cho tôi hay tôi sẽ gởi đóng tức thì. Và tôi ước ao phải chi thầy biên tên hết mấy vị bạn học của thầy làm việc gì? ở tại đâu? rồi gởi đến cho ông Nguyễn-chánh Tiên Sanh mà bàn tính cùng ngài coi tổn phí bao nhiêu rồi xin ngài gởi thẳng cho mỗi vị mỗi tờ báo có ấn hành bài « *Thọ ân mạc vong* » đó, thì có lẽ cái nghĩa vụ nầy ắt mau thành tựu. Chớ theo ý ngu tôi tưởng rằn; phần nhiều bạn học của thầy ít người mua báo.

NGUYỄN VĂN-LUÔNG
à Tanchâu

Ai tín

Madame et Monsieur Nguyễn-đại-Đức dit Xe, bijoutier à Bến-tre et leur famille;

Madame veuve Nguyễn-thị-Ời demeurant à Bến-tre et sa famille.

Monsieur Nguyễn-văn-Trinh, instituteur primaire à Bến-tre;

Madame et Monsieur Nguyễn-văn-Sang, surveillant des Travaux publics à Bến-tre et leur famille,

Ont l'honneur de faire part à leurs amis et connaissances de la perte cruelle qu'ils viennent d'éprouver en la personne de

MADAME NGUYỄN-VĂN-TRINH
Née Nguyễn-văn-Hai dite Nghinh

leur fille, belle-fille, épouse, nièce, survenue le 6 Mars 1922 à Bentre (ville).

Les obsèques auront lieu jeudi 9 mars courant au matin.

Bổn-báo kính lời phân ưu cùng ông Nguyễn-Đại-Đức và quí-quyến.

* *

Bổn báo cũng mới hay tin bà hiền nội-trợ của ông Joseph Ngữ là bà Alice Lộc đã tị trần tại Thủ-dầu-một là Quê-quán của bà hôm 21 Janvier 1922 rồi dây.

Vậy bổn báo cũng kính đôi lời để tỏ chút tình ai điếu và xin phân ưu cùng ông Joseph ngữ và quí-quyến của ông.

* *

Bổn-báo lại mới hay tin bà Ngô-khắc-Minh, là bà-thân của M. Ngô-khắc-Mẫn, nghiệp-chủ ở Gia-định, mỹ-danh bà là Nhan-thị-Tư, đã tị trần hôm 19 Mars 1922, hưởng thọ được 53 tuổi; đã an táng bà tại Gò-vấp (Gia-định) hôm 22 mars 1922 nầy lối 4 giờ chiều.

Nay bổn-báo chúng tôi cũng kính đôi lời để tỏ chút tình ai-điếu và xin phân ưu cùng ông Ngô-khắc-Minh và qui-quyến sau là cầu chúc cho hương-hồn bà Nhan-Tại sớm được an hưởng phước lành nơi miếng Cực-lạc.

N. C. M. Đ.

Đông-Pháp thời sự

Taux officiel:

ngày 17	Mars	1922	6 f.06
» 18	»	»	6 f.00
» 19	»	»	6 f.00
» 20	»	»	6 f.05
» 21	»	»	6 f.05
» 22	»	»	6 f.05
» 23	»	»	6 f.10

Lúa chở đến nhà máy Cholon mỗi 100 kilo

ngày 17	Mars	1922	4$15 à 4$25
» 18	»	»	4.35 à 4.45
» 19	»	»	4.30 à 4.45
» 20	»	»	4.20 à 4.40
» 21	»	»	4.30 à 4.45
» 22	»	»	3.45 à 4.50
» 23	»	»	4.40 à 4.45

Hỉ-tín

Vẫn từ thuở nay những lời nguyện chúc trong việc Quan, hôn, tang, tế ở các tờ báo, phần nhiều những nhà có danh giá đã nhuần gội cái ơn của báo-giới. Còn những nhà không có danh giá thì ít ai hay biết, chỉ có khu khu lo mua ít tờ giấy liễn Tàu, mực Tàu, viết Tàu rồi quẹt lọ, đỏ đen ba chữ gián cho đỏ nhà vậy thôi.

Nhơn dịp hôm ngày mồng 2 tháng 2 Annam 1922, người bạn cố-giao của bỉ-phu là M. Trương-tấn-Hưng (Hòatinh) cưới vợ cho con ghế là M. Trần-văn-Xiêm, kết duyên cùng cô Lâm-thị-Buôi là cháu ngoại của bà Cúc (Long-thạnh), chàng rể, nàng dâu cả hai đều là con mồ côi, nhà nghèo; Nên trong ngày làm lễ cưới, chẳng chi phô trương cho lắm, còn họ hàng thì dự lễ một vài ông. Bữa ấy có mặt bỉ-phu dự kiến, dòm cảnh-tượng ấy, cũng mừng giùm cho 2 trẻ vô phước nầy, nay đặng kiết nhựt thành thân, lại bỉ-phu chẳng thẹn mình trí siễng tài sơ, có để tấc lòng thành-thiệt, xin cẩu chéo giấy nhựt-trình, tỏ lời hoang chúc cho đôi trẻ ấy một câu đối quốc-âm như sau đây:

Sau lễ đưa sang, hai họ rỡ ràng trai gái lịch.
Một nhà hưng vượng, trăm năm bền chặt vợ chồng vui.

Tiện-sĩ: Lê-văn-Chín bỉ tặng
Hòa-bình, (Bacliêu).

Luông dịp bổn-báo cũng mừng giùm cho hai trẻ ấy một câu như vầy:

Thì đó xe sẵn phỉ bấy đất trời khéo định.
Nầy nàng đáng [illegible], toại thay chuông trống vui vầy.

B. B.

Sao gọi là khiếp-nhược?

Bấy lâu nay tôi vì ơn tri-ngộ của Nguyễn-Chánh Tiên-Sanh nên thường giúp bút cho tờ 'Nông-Cổ. Vả lại bình sanh tôi hay trọng tình nòi giống, hễ thấy nòi giống nên thì tôi mừng, mà nòi giống hư thì tôi buồn. Cho nên mỗi khi tôi thấy đồng-bào ta, có ai mà nảy ra được nhứt tài nhứt nghệ chi thì tôi mừng rỡ chẳng cùng.

Mới đây tôi nhơn thấy gánh hát Xiệt và Cải-lương của ông André Nguyễn-văn-Thận ở Sadec mới lập ra, nay đam lên hát tại Saigon, thiên-hạ Tây, Nam đến coi đông-đảo, lâu cho đến mấy chú chà Xã-tri là một hạng người tánh hay cần-kiệm tiện-tặng, ưa thân vô chớ ít dám xài ra; mà nay cũng chịu tốn tiền, đêm nào cũng rủ nhau đến coi hát Xiệt của ông André Thận. Thấy bấy nhiêu đó cũng đủ biết cho gánh nầy là thế nào rồi.

Nhưng tôi cũng có nghe một ít người đi coi rồi chê trách rằng: « *Đã gọi hát Cải-lương sao còn hát theo lối cũ* ». Nên tôi có viết một bài: « LUẬN VỀ VIỆC HÁT CẢI LƯƠNG » là có ý để mà chỉ điểm cho những người cạn xét đó mà thôi; chớ chẳng phải công kích hay là hủy báng nhục mạ chi ai. Lẽ thì tôi gởi đăng vào tờ «*Nông-Cổ*» là một tờ Báo tôi giúp bút thuở nay; ngặt vì «*Nông Cổ*» mỗi tuần xuất bản có một lần, lại là ngày thứ năm, mà tôi viết bài ấy lại nhằm ngày 22 là ngày thứ tư, thế ắt đăng không kịp trong tuần. Nên tôi phải gởi cho qui báo L. T. T. V. là một tờ Báo xuất bản hằng ngày, đặng ra cho kịp trong tuần nầy là lúc gánh hát Xiệt Annam ta còn đương hát tại Saigon đây, để bảo chữa những lời dị nghị chưa trúng lý ấy mà phụ-ích cho gánh hát xiệt Annam là nòi-giống của nhà mình, nhưng nếu tôi ký tên tôi là Tấn-Võ mà đứng vào tờ L. T. T. V. thì tôi e thiên-hạ không rõ cái duyên cớ làm sao mà ngày nay lại có cái tên Tấn-Võ trong tờ L. T. T. V., rồi dị nghị cho tôi là một thằng nữa thế vô cương, rày đây mai đó, nếu tôi không để tên ai mà để rằng « MỘT NGƯỜI ĐI XEM HÁT ».

Nay tôi thấy ông chủ-bút L. T. T. V. đã đăng bài ấy vào tờ qui-báo số 1100, nhằm ngày 22 mars 1922 nay, mà ngài lại có phê mấy hàng chữ nhỏ nơi phía trên mà cho tôi là người khiếp-nhược. Nên tôi xin trích lục cả bài, cậy tay Nguyễn-chánh Tiên-sanh đăng trọn vào tờ « *Nông-Cổ Mín-Đàm* nầy », ngõ nhờ chư văn-hào công luận cho tôi:

* *

Tự Do Diễn Đàn

(Tribune libre)
Ngộ công liệt-quí

Đã lâm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt-quí bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lâm phen, Bổn-báo gặp nhiều cơ chi hằng thuật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu [illegible] chưa bỏ. Nếu việc quá, mình dỡm đương cầm viết chép ra để gương giúp ích cơ sao lại sợ mà nặc danh? Há chẳng phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tại ấy, gây rồi, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy thì Bổn-báo để trọn về phần người ký tên gánh chịu lấy những đều [illegible] xảy đến; Bổn-báo không can-dự.

L. [illegible]

LUẬN VỀ VIỆC HÁT CẢI-LƯƠNG

Hễ nghe nói tới tiếng hát cải-lương thì có nhiều người tưởng là phải ra đứng giữa rạp mà ca hoài cho hết mấy điệu ca như là: Hành-vân, Lưu-thủy, hoặc Bình-bán, Kim-tiền, hoặc Giang-nam cửu-khúc vân vân, thì mới gọi là cải-lương; nếu có xen một hai câu hát Nam, hoặc một vài câu nói lối; thì lại xúm nhau mà hát bẻ rằng: « *Đã nói hát cải-lương, sao còn hát theo lối cũ.* »

Bởi những hạng người ấy không hiểu nghĩa cải-lương là gì, nên mới đua nhau chê càng trách bướn.

Cải-lương, nghĩa là chê chỗ dở mà sửa lại cho hay, chê đồ hèn mà sửa ra cho đẹp; tuy vậy chớ cũng phải noi theo qui-củ mà tô điểm ra cho trọn tốt trọn lành đó mà thôi; chớ nên bỏ cái Phạm-vi, mà cũng chẳng dám lọt ra ngoài vòng Cổ-điển, vì mỗi một câu tuồng, mỗi một giọng hát của các đàng văn-hào tiền-bối từ xưa, đều có ý tứ cao thượng, từ điệu thâm trầm; chúng ta nay tài chi mà dám bỏ tuyệt cái nguồn xưa lối cũ được.

Duy có một đều nầy là đều cần nhứt mà chúng ta phải sửa mà thôi, vì những đồ trần-thiết và khí-nghệ trong cái nghề hát của xứ ta từ xưa đến nay thì thật là đơn-sơ vụng-việu lắm; như qua biển, hoặc qua sông, thì dùng hai người ra giữa rạp niếu bốn góc một tấm mền mà giũ lên giũ xuống; vậy gọi là sông biển. Như muốn làm lửa cháy, thì trong buồng trống trận rung lia, còn ngoài rạp lại lấy năm ba cây cờ đỏ vụt qua vụt lại mà hô: lửa lửa; vậy gọi là lửa cháy. Như vào rừng hoặc lên núi, thì lại kéo ra một cái rương to, để nằm giữa rạp, rồi cặm bốn nhánh cây nơi bốn góc rương; vậy gọi là rừng núi.

Chớ như nay, những các món đơn sơ vụng-việu ấy, tuầy đều bỏ hết mà làm ra cho có cái cảnh tự-nhiên. Như rừng núi, thì trong đã có bức tranh sơn-thủy, ngoài lại bong thảo mộc sum sê; như nhà cửa lầu đài thì cũng có nhà cửa lầu đài như thiệt. Mỗi lớp đều tùy nơi phong cảnh mà đổi thay, làm cho những khán tràng mới ghé mắt trông vào dường như thân lịch kỳ cảnh. Còn như trong lúc làm tuồng, thì bao nhiêu màu-mè bộ-tịch, đều do theo về tự nhiên; chớ chẳng nhảo lộn, cũng chẳng be bả, mà cũng chẳng la hét om sòm dường như ai đè mà cắt cổ vậy.

Ấy vậy thì đã gọi là cải-lương, chớ theo như hạng người ấy thì còn muốn thế nào nữa mới gọi là cải-lương.

Một người đi xem hát.

* *

Phàm những kẻ nào trong khi muốn công kích ai, hoặc hủy báng nhục mạ ai, làm cho mất cả danh-dự của người, mà chẳng dám chường mặt, hoặc nói lén, hoặc viết ra mà đăng báo rồi nặt danh đi, hay là ký tên nào khác chẳng cho ai biết được mình; ấy mới gọi là kẻ khiếp nhược. Chớ như những đều công-ích, lại chẳng mít lòng ai, mà không chịu ký thiệt tên, ấy cũng có một duyên-cớ nào, hoặc là người chẳng háo danh, sao quí đồng-nghiệp lại cho là khiếp-nhược?? Tôi e đồng-nghiệp còn có chỗ lầm chăng. Nhờ đồng-nghiệp xét lại.

Tấn-Võ

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bons état de conservation.

Sao lục tờ vi bằng Institut Pasteur: Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng,

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-huê. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhan. Nói tắc một đều là thuốc, của tiệm tôi để lâu chẳng hư.

SẦM-QUẢNG-HINH TIỆM BÁN VÀNG LÁ

Ở tại Chợ-lớn, đường Canton số nhà 46

堤岸岑廣馨金舖

Bổn hiệu chánh lập ra tại Hongkong đã mười mấy năm rồi, CHUYÊN NGHỀ BÁN VÀNG LÁ. Thiên-hạ đều biết danh bổn-hiệu lại muốn cho quí-khách tiện bước, nên trong năm 1921 đã lập thêm một tiệm tại CHOLON ĐƯỜNG CANTON SỐ NHÀ 46. Xin quí-khách có mua vàng lá thì phải nhìn cho kỹ cái nhãn Phi-Hùng (*con gấu bay*) thì mới khỏi lầm vàng giả.

Chợ-lớn, SẦM-QUẢNG-HINH cẩn cáo.

Hãng Thuận-hoà ở tại đường Catinat số 29 et 31 Saigon, là một hãng của Annam, có bán các thứ đồ Tây và đồ Ngoại-quốc, sắm theo cuộc tiệc cho người Annam ta dùng; ai muốn mua thì gởi thơ cho hãng ấy mà xin một cuốn catalogue, để coi cho biết đồ mà mua.

偵探小說
Trinh-thám tiểu-thuyết

THẰNG ĂN TRỘM MẶC ÁO ĐEN
Dịch-giả: NGUYỄN-CHÁNH-SẮT
TỰ BÁ-NGHIÊM

Việc ấy vừa xong, Cát-lôi-Huân lại tiếp được một bức thơ, xem tuồng chữ ngoài bao thì biết là thơ của Bửu-Liêng; Cát-lôi-Huân rất mừng, bèn mở ra đọc liền.

Thơ như vầy:

« Cát-lôi-Huân Tiên-sanh nhã giám:
« Hôm nay có người bạn-hữu ở tại
« đường Na-bột-Nhĩ mời tôi, thế tôi phải
« đi; đến chiều tôi tôi mới về nhà, nên
« tôi phải cho thầy hay, vì e thầy đến
« thăm tôi mà không gặp thì nhọc công
« thầy; vậy như chiều nay nếu thầy có
« rảnh thì thầy hãy ra nơi đường Tây-
« phòng-Định, đứng tại cầu Ly-Luân mà
« đón tôi, lối 5 giờ chiều tôi sẽ về tới
« đó, rồi hai ta sẽ hiệp nhau giạo chơi
« dọc theo mé biển mà hứng cảnh trời
« chiều, tưởng cũng là một cuộc vui, xin
« thầy chớ quên ».
« Bửu-Liêng bái thượng »

Cát-lôi-Huân xem thơ, mừng lắm bèn bỏ vào túi áo, rồi đi ngay lên xưởng mà làm việc như thường.

Qua 4 giờ chiều, bèn ngồi xe hơi thẳng đến đường Tây-phòng-Định. Khi xe đến nơi, Cát-lôi-Huân vùng nhớ lại những lời của Kiều-Kỳ đã chỉ dẫn; bèn nghĩ thầm rằng: « Kiều-kỳ đã nói với ta, rằng chỗ ổ-hang bí-mật của bọn Hắc-y-Đạo cũng ở tại đường nầy, mà bây giờ đây thì trời vẫn còn sớm lắm; vậy thì ta cũng nên nhơn tiện mà tìm tra thử coi có quả thiệt hay không ». Nghĩ rồi liền thò tay vào túi móc tấm địa-đồ ra, rồi coi theo đó mà mò lần tới gần chỗ ổ của Hắc-y-Đạo! Vừa lúc Kè-Ninh với hai tên trong bọn, ở đầu kia đi lại, ngó thấy một người thiếu-niên đang xăm xăm đi tới, biết chắc là Cát-lôi-Huân; ba người liền dừng chơn lại, bước trái vào đường hẻm núp đó; chờ cho Cát-lôi-Huân qua khỏi rồi nhón gót theo sau. Cát-lôi-Huân bất ý không hay, cứ việc và đi và ngó chừng số nhà. Đi tới một chỗ nhìn quả số nhà, bèn dừng chơn lại, đứng ngay trước cửa, do theo lỗ chìa-khoá mà dòm vào. Kè-Ninh ở đàng xa thấy vậy thì thất kinh, liền kề tai nói nhỏ với một người trong bọn mà sắp bày [illegible]. Người ấy gật đầu, rồi kiếm một khúc cây, lén lén bước tới, nhắm ngay đầu Cát-lôi-Huân đánh xuống một cái rất mạnh; Cát-lôi-Huân té ngửa ra chết giấc. Kè-Ninh xem thấy rất mừng, liền [illegible] chạy lại lục soát mấy túi áo ngoài, lấy được bức thơ của Bửu-Liêng, bèn mở ra mà coi, coi rồi xếp lại bỏ vào túi của mình. Rồi đó ba người bèn to nhỏ với nhau, tìm cách mà xử trí Cát-lôi-Huân.

Chẳng dè trong bọn ấy thì Kỳ-mụ-Sanh vẫn có tình với Kè-Ninh, mà Kè-Ninh thì lại thích Cát-lôi-Huân, không chịu Kỳ-mụ-Sanh; cho nên Kỳ-mụ-Sanh oán Cát-lôi-Huân lắm, bèn dùng dịp ấy mà nghị quăng thây Cát-lôi-Huân xuống biển đặng trừ mối hại. Kè-Ninh không nở, cứ phản đối lời nghị ấy hoài; Kỳ-mụ-Sanh nổi giận mà nói rằng: « Mi còn thương Cát-lôi-Huân lắm sao? nếu mi còn binh vực hắn nữa, thì ta thưa với Thủ-lãnh tức thì. » Kè-Ninh nghe nói làm thinh. Kỳ-mụ-Sanh liền hối người trong bọn hiệp lực với mình khiêng Cát-lôi-Huân đam quăn xuống biển.

Lúc ấy có một tên lính Cảnh-sát đương đứng ở xa cách chừng vài ba trăm thước, thấy vậy thì la lên và xách đoản-côn chạy lại. Bọn Kè-Ninh thấy lính chạy tới vội vã phân nhau tảng ra tìm đường trốn mất.

Tên lính chạy tới thì bọn ấy đã chạy mất hết rồi, dòm xuống mé biển thì Cát-lôi-Huân cũng bị sóng dập gió dồi chẳng còn thấy tăm-dạng chi nữa. Tên lính đứng ngó bơ vơ, rồi dòm xuống dưới chơn thấy có một tờ giấy trắng xếp lại nằm trên mặt đất, liền cúi xuống lượm lên mà coi, té ra là tấm địa-đồ vẽ bằng viết chì, trong ấy dẫn giải chỗ ổ-hang bí-mật của bọn Hắc-y-Đạo rất rõ ràng; trong lòng mừng rỡ, liền chạy đến sở lính cảnh-sát ở gần lối đó mà cáo báo cho quan Cảnh-trưởng hay.

Còn bọn Kè-Ninh, khi chạy về tới ổ, vào tỏ việc ấy cho Thủ-lãnh hay. Hắc-y-Đạo nghe nói Cát-lôi-Huân chết rồi thì vỗ tay mừng rỡ vô cùng; trong giây phút lại hỏi bọn ấy rằng: « Ta nghe Mạch-khắc-Lôi nó nói nó thấy Kiều-Kỳ có đưa cho Cát-lôi-Huân một tấm địa-đồ, Cát-lôi-Huân đã nhét vào trong túi, mà tấm địa-đồ ấy thì quan-hệ cho bọn ta lớn lắm, vậy mà các ngươi có lục soát trong mình nó mà kiếm tấm địa-đồ ấy được chăng? » Kỳ-mụ-Sanh nghe hỏi biến sắc, liền đáp rằng: « Thiệt tôi không dè, nên tôi chẳng hề lục soát chi hết.

(*Còn nữa*)

Quan Lương-y
E. [illegible]

Cựu lương-y các Nhà-thương thành Paris.

Ở đường Boulevard Bonnard số 50 trị về những bịnh lỗ mũi, lỗ tai, họng và hầu.

Khán bịnh: ngày thứ hai, thứ tư, thứ năm và thứ sáu.

Sớm mai từ 10 giờ tới 11 giờ.
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

Nam-kỳ Trung-huê yên thảo Công-ty

223-224 quai Belgique Saigon

南圻中華煙草公司

Bổn Công-Ty có làm cigares và thuốc điếu, thuốc tàu thật tốt.

Bổn Công-Ty dùng lá thuốc Manille và lá thuốc ngoại quốc, pha với thuốc Annam làm ra thuốc điếu thơm, ngon. Lần lần sẽ chỉ cho Annam trồng và [illegible] thuốc Manille.

Bổn Công-Ty có hai thứ thuốc thiệt tốt, hút thơm không khô cổ:

(1) THUỐC ĐIẾU HIỆU NGÔI SAO « ETOILE »

2) THUỐC ĐIẾU HIỆU « QUÂN TỬ TRƯỚC » CÓ NHÁNH TRE GIÁ THIỆT RẺ

Lần lần sẽ làm thêm nhiều thứ thuốc thơm tốt.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

Đánh giây thép để như vậy :

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

GIẤY THÉP NÓI
số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 — Cholon

Có bán đủ các thứ thuốc cao đơn hườn tán rất thần hiệu như sau nầy

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG THUỐC RƯỢU
(Thuốc rượu Nhị-Thiên-Đường)

Thuốc rượu của hiệu Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại; thiên niên trường-thọ đoạt tạo hóa chi công xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân điều hòa huyết-mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận : gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng đặng thật nó là bá bổ Thánh-dược: công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu nầy thường thì đặng tiêu trừ bá bịnh tinh-thần khương kiện, định dương toàn thân; khai-tỉ kiên-vị, mãn me đầu-đặng, nước da minh-mảng; những người mà tiên-thiên, bẩm tố, bậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng ủa ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an-thai bảo-sảng, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo bậu hoạn.

Ai là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

Chủ trị những bịnh kể ra sau nầy:

1° Người còn thiếu niên mà dùng nó thì khỏi sự tiên-thiên bất túc.

2° Người trung niên mà uống nó thì khỏi lo bậu-thiên thái điều.

3° Người lão niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh khí-suy huyết-kiệt.

4° Đờn bà coi gái mà dùng nó thì khỏi lo bịnh hậu thất-điều.

5° Người vừa nhơn mà dùng nó thì có lợi về thần-trí mở mang.

6° Người thương-cổ mà dùng nó thì có lợi vì cần lao mà không biết mỏi.

7° Người kẻ bộ thuốc Á-Phiện mà dùng nó thì có lợi vì nó khỏi phục nguyên hình.

8° Người không có con mà dùng nó thì ắt nhiều con cháu.

CÁCH DÙNG:

Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phúc đồng hồ, ấy thực sức mình mà uống.

Giá mỗi ve lớn là..... 1 $ 00
Mỗi ve thường (ve nhỏ) là... 0 20

Chư-tôn hãy nhìn cho kỹ cái nhãn ông Phật mập của hiệu Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm thứ giả, uống vào sanh bịnh.

HÓA ĐÀM THUẬN KHÍ CHỈ KHẢI HOÀN
(Thuốc hườn trị bịnh ho)

Vì chẳng đàm là gốc nơi thủy, nguồn cội, nó là bởi nơi dòng thấp của thần đàm mà sanh ra nơi tỉ-đàm, rồi ngưng kiết lại nơi phổi, cho nên tỉ là chỗ gốc sanh đàm còn phổi là đồ để chứa đàm.

Lời xưa có nói: Hễ trị đàm thì trước phải trị khí, khí thuận thì đàm tiêu: Cách trị như vầy mới phải phép.

Phàm hễ ngoại cảm lục dâm, nội thương ẩm-thực, thì phổi khí ắt bị huất, tích tụ nước miếng lại mà thành đàm. Nếu trị không trúng cách, thì có chạy vào kinh lại mà sanh ra bạch đàm, hoặc sanh bịnh ho, ngũ nghệ không được, hoặc tay chơn đỡ lên không nổi, hoặc gân cốt nhứt mỏi, hoặc nghẹt lỗ trái tiêm, hoặc lưỡi nói không được, hoặc sanh nhiều chứng lạ, nói chẳng hay cùng.

Nhưng mà bịnh đàm tuy nhiều duyên cớ, hoặc bị phong hàng thứ thấp, hoặc ăn uống, hoặc ăn đồ lạnh lẻo sống xít, mỗi mỗi khác nhau: sông chi yếu cần là trị cao thuận khí là điều thứ nhứt.

Bổn đường khảo cứu đã nhiều năm tìm các phương hay mà chế luyện hườn thuốc nầy ra, hết chư tôn nhơn hay là ngưu, đàm, cùng các chứng lạ chẳng luận là bịnh nặng nhẹ, hễ uống thuốc nầy vào thì trông nghiệm như thần.

Dầu cho bịnh đã lâu năm đàm chứa đã nhiều hễ đàm thuốc Hóa đàm-thuận-khí-chỉ khái-hườn nầy theo mình mà uống cho thường, thì nguon khí lần lần bình phục, đàm khí tiêu hết quyền; chẳng cần đuổi mà nó tự nhiên tiêu.

Chư tôn có mua thì xin hãy nhìn cho chắc nhãn ông Phật mập của hiệu Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG:

Mỗi buổi gia là: 0$10
Mỗi hộp 10 hườn giá là: 0 $90

THÁI-DƯƠNG-CAO

Thứ thuốc dán nầy để dùng mà dán 2 bên màng tang, trị về bịnh chẳng mặt, nhức đầu rất thần hiệu.

Giá 2 miếng là..... 0$05

Bổn-đường hằng nâm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng nài tốn bạc ngàn mà in ra mỵ muốn cuốn « VỆ SANH CHÍ NAM » (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ ; nâu vị nào có gởi thơ, xin thì Bổn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đúng bực nhứt trong cõi Đông-Pháp mỗi tuần thay nhiều lớp ấy thường, đã hay lại vui vẻ, hình Pathérères gởi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cáng, thấy thấy đều rõ chẳng công người, máy không rung hình chói tới tươi xem tới mãng mà không mỏi mắt; Xin quí-khách thừa khi hóng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp đa quí-ông. Sự mẫu nhiệm xưa nay chưa tuần từng thấy. Mỗi tuần sẽ hát hai épisodes rất hay, nối theo..... tuồng *Mystère de la Secte noire* 12 épisodes *Le Rattch de la Mort* 12 episodes.

Đổi bản bữa thứ năm tới chúa nhựt bữa thứ hai tới thứ tư, và tới bữa thứ năm hát 5 đến 7 chiếu film bữa thứ tư.

Kim-ẩc-bổ-hườn của Nhị-thiên-Đường là một thứ thuốc rất bổ nguon-khí.

RÈNG MUỐN
vì người THẠT MẠNH
trong sẽ bạn đến
HÃY HỎI SÁCH
Giá có bọc bình
thánh và bản nghĩa
vì cho không
Ở SOMME

HÃNG
DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VỐN 40 TRIỆU QUAN
BÁN SỈ — BÁN LẺ
Số 4, Quai de Belgique

GIÁ BÁN
Giá rẻ hơn hết
trong miền cực nông
Ở NAM-VAN
(PNOMPENH)
Lúc
được Protectorat
ở
đường Doudart de Lagrée

Hãy đến viếng cho chúng tôi, khe thiệt thì và lớn hơn hết trong cõi Đông-Pháp, hay là viết thơ cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế lắm.

Có một mình hãng nầy thôi mà thôi :

— Hãng Ciment Portland Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin ;
— Hãng xe hiệu Désouville : Xe rùa, đường rầy, các môn phụ tùng thay đổi theo xe rùa và đường rầy ;
— Hãng xe hơi hiệu "Berliet" : Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions);
— Hãng Ripolin : Dầu sơn Ripolin ;
— Hãng thuốc sáng : Hột nổ, ngòi và thuốc sáng ;
— Hãng Larbaud Saint-Torre : Nước suối và thuốc ngâm hiệu Larbaud Saint-Torre ;
— Hãng Bergougnan : Vỏ và ruột xe hơi hiệu "Bergougnan" ;
— Tủ đá "Le Gaulois" cay khóa không được và đốt không cháy. — Khác có bực tốt hơn khóa có chữ ;
— Hãng sương tân Tonkin : Phân vải rượng và đất trồng tiêu.—
— Hãng vỏ sắt trồng tiêu : Cây rượng cây xới đất, cáp, cuốc, vá, rựa.
— Vật dụng cho máy sở trồng tiêu ;
— Đồ dùng cho những người làm việc làm ; đồ khi dụng cắt nhà, sơn đen, đồng sang, đồ sắt đẹp tốt, vuốn, sắt bơm nhỏ hơi (chaudière), sắt hàng mái đen và sắt kẽm xám lớp nhà, bồm để dẫn nước và rượng, bồm nhà cửa, vân vân.
— Vật dụng làm nhà : Sung bông cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bu-lông (boulons), quả khóa, mành mành đồng, mành mành ;
— Vật dụng trong nhà : Đồ dùng nấu ăn trắng tráng, ấm chè, bông mi-nhôn (pour miroir), nồi, bàn sắt, lò, bàn chải, nắp đánh tủ, nắp ống ;
— Đèng, phế hiệu Thorel thiệt ;
— Những vật dụng như bàn cân vàng, thước đồng, đồng sơn, đồng trung. Produits métaux giây, sắt, giây cáp, bồ may, bồ, sắt bắt bồ làm mau ốc, ống, ống nước bằng bồi bồi.

Tiệm đóng xe

SỬA XÀ VÀ BÁN ĐỦ ĐỒ PHỤ TÙNG
đường Luro, môn bài 99 và 93
(Bài-bộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : Xe máy, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo đồng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn ; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su hằng cây giá-ly bên tây chở lại, cao-su đặt đề trong bánh, kiến, đèn tây để bắt kẻ xe độc chiếc và xe song mà bằng đa tây may rất khéo và chắc có bán yên cởi, chuông đạp hai tiếng, bình đồ thấp đèn khí đã theo xe, sơn xe và sửa xe.

Chi xin quí khách có dịp đến Bãi-bộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi cùng cuộc của tôi làm, sau có cần dùng mấy món chi đa thiệu mua giúp làm ngõi, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm môn chi dùng giá cả tôi rẩn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-ly, đồ hắc kả đa tây nơi tiệm Thái-bình trước nhà giây xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tỉnh-lâu, số 34 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cẩn khải.

Thiệt-nghiệp-Xưởng

F. NAM & L. LUC Fres
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết tủ-sắt và chìa khóa đủ kiểu.

Bán sắt bông và các thứ kim khí rất hạ giá.

Sửa súng và đủ các thứ khí-giái.

Sửa các thứ mái mô-tơ và máy chạy hơi nước-sôi.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở, tìm thường và rất đúng chắc.

RÈN GHƯƠNG SẮT VÀ BỘ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN

Bổn hiệu có sắm đủ đồ khí cụ, đủ máy móc tinh hảo hơn hết các hiệu xưởng Saigon.

CÔNG VIỆC LÀM KỸ CANG
GIÁ LẠI RẺ

Tổng-lý của bổn hiệu là « M. SAZERQUE » cựu đốc mục máy móc Thủy-xưởng Công-nghệ.

CÓ MUA VÀ BÁN TỦ SẮT

Lời dặn cẩn kíp

Cao xưởng người thầy thuốc

Hôm qua tôi có đi xe Cholon thăm Mr. Thương văn-Bền là người làm đầu lớn hãng máy, thì tôi rẻ thấy ông bàn bánh đầu tốt và giá thiệt rẻ.

Trương thôi bánh đầu đầu-phụng kêu là bánh-yên mỗi ta 60 kí-ca giá... 3$40
Bánh đầu Hột Bông..... 1.90
Bánh đầu Hột Gòn..... 2.40
Bánh đầu Hột đu củ tia..... 2.50

Vậy mấy ở g những thước cũng nên coi bông mà mua, trước là giúp đồng-bào mua lại khỏi xe cao thiếu như nhiều tiệm của khác vậy.

Nhà M. Bền gọi là ông Hội-đồng-Bền ở đường Cambodge số 40 Thành-nhỏ Cholon.

Hãy mua thuốc của Nhị-thiên Đường mà dùng, thuốc rất tinh-anh, cứu bịnh như thần.

THUẬN-HÒA

SỐ NHÀ 29 VÀ 31 ĐƯỜNG CATINAT

Hãng buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng vốn một triệu quan

NÓI NGƯỜI ANNAM !

Hãy rằng duy trì giám cái hàng lớn của đồng-bang mới lập trước hết.

Bổn hiệu Sản-hành hiệu ROSELLY
Bổn hiệu Monnoyeur » ANNAM
Bổn hiệu Coupet » 7 BICOISAO
Bổn hiệu Rhône » STELANE
Bổn hiệu Lafontaine » STICK
Là hiệu hiệu J. B. LOUVET, hiệu xe hơi là đệ trong cuộc đua chạy vòng quanh nước Pháp.

ÔNG CH. NGUYỄN-PHÚ-KHAI
LÀM ADMINISTRATEUR - DÉLÉGUÉ

Một mình hãng nầy làm Đại-lý cho toàn cõi Đông-Pháp các môn hàng bán sau nầy :

Xe hơi hiệu Langsa
PHILOS

Là hiệu nầy trong cuộc chiến tranh xu dùng bực nhứt.

Giường sắt, giường đồng có mắng hàn riêng các hạng giường nầy.

Thuốc điếu hiệu ICEBERG, MAGYAR, KARSAB MARYLAND.

Mấy sơn hiệu hiệu COLORIN — Mấy sơn dưới nước hiệu RAPDINT

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Mua trễ tiền hay là trễ hàng giấy quốc-trái đồng đặng.

Cây-ba cho đồng-bà Annam đồng

Đồng thương hiệu BOLCI — đồng đồng

Đồ cho người Annam đồng.

Hãng Nguyễn và Kombel hiệu THUẬN-HÒA.

Thuốc men đã đăng đem thực trong đồn binh, trường.

Ông nhà nước đã nhượt đặng hàng Aluminium.

TIỆM HOA CHƠN DUNG. — NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

73, BOULEVARD DE LA SOMME 73. — SAIGON

Chư quí-vị có hình chụp muốn vẽ ra lớn, xin gởi đến cho M. Nguyễn-đức-Nhuận vẽ, thì ắt chư-tôn sẽ đặng vui lòng đẹp ý. Thợ vẽ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẽ và đã đặng 3 cái bằng cấp đầu xảo. Quí hơn hết là hình của M. Nguyễn-đức-Nhuận vẽ đã được đời đời, mấy trăm năm cũng không phai lợt chút nào.

Cơn cách gởi vẽ rất thuận-tiện, như quí-vị muốn vẽ, xin do theo bản dưới đây rồi gởi hình kiểu đến, trong vài ba tuần lễ, hình vẽ rồi, sẽ gởi đến tại nhà giây-thép chỗ quí-vị ở.

Bản định thước-tắt giá-cả.

CÁCH VẼ HÌNH	THƯỚC TẮT	GIÁ TIỀN		
		VẼ VIỆC CHỤ CONTÉ (CRAYON CONTÉ)	SAUCE VELOURS (1)	DẦU NÂU VẼ SỐ PEINTURE À L'HUILE (2)
Bán-ảnh (buste)	0=50×0=65	8. $ 00	15. $ 00	35. $ 00
Nguyên hình	0=50×0=65	15. $ 00	20. $ 00	45. $ 00
Nguyên hình	0=58×0=76	20. $ 00	25. $ 00	70. $ 00
Nguyên hình	0=70×1=00	26. $ 00	35. $ 00	100. $ 00

(1) *Sauce velours nầy màu đen mịn lắt lắm, tốt hơn crayon conté, vẽ vô giấy dày (canson) để ý như hình chụp, (không có màu).*

(2) *Peinture à l'huile nầy vẽ giống màu da người, và tay chơn quần áo bên ghế cũng cho màu giống y như đồ thiệt, coi lớn như hình sống tự nhiên, đẹp lắm.*

Châu-quán-Trân

TIỆM THỢ MÁY TÀI CHƯ-CỤ — (ĐƯỜNG) TÔN-THẤT-ĐÀM (Rue Gouges Gujnemer) Môn bài số 52, và 60

Kính trình Qui-Vị đặng đưa hàng đến hãy lâu nay cũng nhớ *Qui-Vị* tôi đã, *Qui-Cô* chiếu cố, tiệm tuy nhỏ đã có bán rất thành thật, hàng chọn mới hàng, nên quen biết rất nhiều, việc mua không những mấy tiệm lớn, là tiệm tôi có thợ rất khéo, làm đồ sơn mài theo kiểu tây, nam rất đẹp, nhứt là rà bông tai và mề đay nhận hội, toàn không kiểu lạnga mới mấy.

Nay bổn hiệu mới dọn thêm *một cửa phố lầu* cũng một day cách 7 cửa, số 68, đặng cho Qui-Khách hoặc có cần dùng mua món chi, hoặc đến xem, có chỗ rộng rãi cho Qui-Vị ngồi, đứng thong thả mà đùng trầu nước, ấy là lòng dưới. Còn *lòng trên*, tôi lại đọn đẹp nơi nơm, chỗ nghỉ cho *Qui-Vị khách xa* ở Lục-Tỉnh lên tiệm tôi mua đồ hoặc đặt đồ : ở một vài bữa chơi rồi về, tôi không có tính tiền trả thuốc. phòng thì chỉ ấy là tôi tỏ chút lòng cám ơn Qui-Vị hãy lâu nay mua bán với bổn hiệu, nên lo lắng cho vừa lòng các mối hàng của bổn hiệu đó thôi.

Qui-Vị nào mà chẳng chê bổn tiệm ở nghề như có vật chi gởi cắt thì bổn tiệm hết lòng cẩn thận giữ gìn hằng hỏi.

Vâng tắc, vì lời, kính mời Qui-Vị như có mua đồ, đặc đồ đến bổn hiệu thì mới rõ lòng thành thật của bổn hiệu.

Nay kính
CHÂU-QUÁN-TRẦN, chủ tiệm

Thơ tín vãn lai

Long-xuyên, le 25 Janvier 1922.

A Monsieur Nguyễn-đức-Nhuận, chủ tiệm Họa-chơn-dung Saigon;

Hiền vậy mấc da đoan phận sự, tôi 2 cái hình rồi mà không phải đáng viết thơ cho ông hay, xin ông miễn chấp.

Hai cái hình ông vẽ tôi rất vừa lòng đẹp ý, cứ ông Boàn-an-Trat muốn vẽ hình, thì có một người là nhà tôi đặng xem hình ông vẽ tôi ngài rất vừa lòng, nên ngài đã có gởi hình lên cho ông vẽ, chừng hình ông vẽ rồi gởi xuống, ngài cả mới thì lại xem. Thiệt là tinh xảo, rõ giống hệch như hình sống.

Ý hàng kính thăm ông và tiện đây xin gởi đanh-thiếp đến ông chúc mừng năm mới; khi vào qui-hãng được lên gởi, đồng chưởng có lòng tin cậy đặng làm gương cho đàng hậu-tấn.

Nay kính.
Nguyễn-thành-Chương
Conseiller provincial
Canton d'An-phú
Longxuyên.

TIỆM CƯA ANNAM
Cáo bạch

Kính lời cùng chư quân tử đặng hay tôi có lập tiệm cưa cây đặt hiệu là Nam-hòa-Phát đại hàng An-thái-đông, Ông Phong-phú, quận Cầu-Kho, có bán đủ thứ Ván kiểu, [illegible] kiểu, [illegible] cây bà [illegible] trong nước có trữ hàng tốt lắm hàng thứ và hàng bắc đã bền tây, và đồ cần lắm-bồi nhỏ lớn đều là có bán đủ đồ cần dùng trong nhà, nếu xin chư ông mở lòng có cậy giúp bọn đồng bạn cho nên việc thì tôi cám đội ơn người, cần mấy ông muốn cần đóng đặt môn chi hoặc mua môn chi xin gởi thơ thương nghị thì tôi hằng lòng tôi làm lập tức và khi tôi chịu làm mấu chỉ chư ông thì tôi ráng sức làm cho vừa lòng đẹp ý các nghĩa.

Le Propriétaire de scierie,
HUỲNH-VĂN-GIÁI
Cựu hội-đồng kính khải.

NGƯỜI SĂN BẮN
NHƯ MUỐN BẮN CHO
CHẮC CHẮN, BẮN XA
VÀ CON THỊT PHẢI CHẾT LIỀN
THÌ HÃY ĐẾN HÃNG
ông L. CAFFORT
DƯỜNG CATINAT
MÀ MUA SÚNG ĐỦ HIỆU
KIỂU DƯỜNG THỜI Ở THÀNH
SAINT-ETIENNE
GỞI LẠI CÓ HƠN 1000 CÂY TRONG KHO

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ kho Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. (scan từ microfilm của Đại Học Cornell).

TIỆM
Bán Sơn-Thùy rất tốt
của M. VÕ-THANH-LONG
(tại Laithiêu)

Kính cùng liệt-vị, và quí ông quí bà đặng rõ: tôi có bán đồ sơn-thủy không phải món chi, và đồ tôi bơn china thập bội, như ông nào ở xa muốn mua, xin nói cách sơn-thủy làm sao, thờ hay là treo chơi theo cách kiểm thời, thì tiệm tôi làm y như lời các ông muốn, và có 10 mầy chiếc ghe chở đi bán các nơi trong Lục-tỉnh, như sơn-thủy của người Annam nào bán mà có miếng giấy nhỏ hiệu của tôi trên đây là đồ tốt hơn hết, vậy xin quí ông quí bà chúng đồng-bang trong Lục-tỉnh có dùng (tableau) sơn-thủy tốt và vẻ khéo cùng lịu phải thì xin gởi thơ đến tôi và để chỗ ở cho kỹ-càng thì có ghe tới chở đến cho, bất kỳ là mua nhiều ít tôi cũng sẵng lòng đem tới luôn luôn. Cũng xin quí ông quí bà có lòng hào hiệp trưởng lấy đồng-bào mà mua giúp cùng cho nên việc vậy mới khỏi mua của china tôi rất thâm cảm quí ông quí bà lắm lắm! Hai Tân-an tại chợ Thủ-Thừa cũng có một tiệm nghành bán đồ, thứ kiểu Sơn-Thủy và ý giá như tiệm cái vậy, xin quí ông chiếu cố thì tôi lấy làm bán hạnh chẳng cùng.

Võ-thanh-Long cẩn khái

MỘT TẬP TIỂU-THUYẾT ĐOÀN-THIÊN RẤT HAY, MỚI XUẤT-BẢN

Vì nghĩa quên tình
Soạn-giả: Nguyễn-mạnh-Bồng

Là một quyển chuyện tả một chàng tuổi trẻ vì ái-quốc mà phải liều mình, cha không thương tiếc, lại mừng rỡ con được vì nước bỏ mình là vinh. Dưới chuyện « *Vì nghĩa quên tình* » có thêm sáu chuyện nữa như sau nầy:

Tiếng ai gọi. — Là chuyện một người tư-tưởng văn-vơ. *Chuyện đêm mưa.* — Là chuyện một ông Chủ-bút một tờ báo cùng một người học-trò trường Cao-đẳng bàn chuyện một cô con gái nhà quan. *Xét lòi mình.* — Là chuyện một ông thông-ngôn lấy một cô học-trò con gái rau mà một cô giáo về phụ vợ rồi bỏ mà tự tử.

Ai giết người. — Là chuyện một tên chiệc sui một người dân-bà Annam giết chồng đi để lấy làm vợ, người bạn chồng người dân-bà ấy bảo thù đành chết tên chiệc ấy rồi ra thú tội trước quan.

Cô Tuyết-Châu. — Là chuyện một ông tổ-tái mê say một cô đầu (con đĩ đẹm) thành ra con gái phải đi làm A-đầu.

Cô Đầu Tuyết. — Là chuyện một con điếm tã sự lừa đời.

Giá mỗi cuốn: 0$30
Tiền gởi theo mỗi thơ 0,06

Ai muốn mua xin gởi thơ cho M « Cái-Thành » (Rue du Chanvre) Hanoi.
17 tháng hai annam thì tôi sẽ đến hát tại chợ mới Saigon đặng giúp vui cho quí ông quí bà.

André Nguyễn-văn-Thiên.
Kính-cáo.

DENTIFRICES
THUỐC ĐÁNH RĂNG
THUỐC NƯỚC, THUỐC SÉT, THUỐC BỘT HAY LÀ XÀ-BONG CỦA CÁC CHA
BÉNÉDICTINS DE SOULAC
Đấu xảo tại Paris năm 1900, được bằng-cấp trật-phẩm

Thuốc nầy chánh là thuốc người Langsa bào-chế, tốt hơn các thứ thuốc đánh răng dùng thuở nay.

Thuốc đánh răng thường hạng nầy, làm cho răng sạch-sẽ mà trắng trong, diệt cả loài vi-trùng, sâu răng, khỏi bị siết ăn, dưỡng nướu và miệng được tinh-khiết luôn. Mùi thơm bát-ngát. Thuốc nước nầy các vị giniên nên dùng mà súng miệng.

Thứ thuốc sét và xà-bong dưng trong ống thiết nên dùng lắm.

Cả và Đại Pháp, cả và Toàn-cầu, chẳng có thuốc đánh răng nào quí hơn và rẻ hơn thuốc nầy.

Lời rao chi yêu

Chư tôn vẫn biết rằng nước súc miệng, Thuốc đánh răng và xà-bông hiệu **Bénédictins de Soulac** nầy là một thứ thuốc vệ-sanh thượt hạng; trải mấy năm danh tiếng đã vang lừng trong hoàng-vũ.

Hễ chư tôn dùng nó cho được thường mỗi ngày thì chư tôn khỏi lo nhứt răng đau đớn chi cả.

Con người ta ở đời có chi quí cho bằng hàm răng của mình được bền chặc mà ăn uống cho đủ mùi.

Mà muốn cho răng được bền chặc thì có thứ thuốc đánh răng nào cho bằng thứ thuốc hiệu **Bénédictins de oulac** nầy

ÉLIXIR DENTIFRICE

PÂTE OU SAVON DENTIFRICE — PÂTE OU SAVON DENTIFRICE — POUDRE DENTIFRICE

TIỆM
Trương-văn-Hanh
SADEC

Có bán xe máy mới và đồ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thắp mướn đèn khí đá (carbure) tế, kỹ-yên, tân gia hạ-thổ.

Khăn đen bằng nhiễu tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ, vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quí khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỳ lượng gởi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn hàng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

Trương-văn-Hanh.
Cẩn bạch.

PHNOM-PENH-BAZAR
«TRƯƠNG-XUÂN»
LÝ-HỮU-DỤ
25-26-27, Quai Piquet (Phom-Penh
Giá bán sỉ.

— Giấy viết thơ mạch hàng vuông 15 dôi 0m215×0.135 mỗi xấp 100 ở — 12 xấp	4$20
— id. — 0m21×0.135-12 xấp	3.20
— Bao thơ vàng nº 105, thứ hường đông, chẳng mong — 1 ngàn	2.80
— Dao bo mũi, 2 lưỡi, thứ trộng — 12 cái	3.70
— Quạt giấy, cán cây, vẽ sơn-hữu, có bông hoa-lá và có máu, 12 cái	1.50
— Hộp đựng thuốc điếu, xuy bạc, có bông nổi — 1 2cái	8.40
— Crème cirage đánh giày đen, vang — 12 hộp	1.00
— Savon thơm « violette » — 12 cục	2.10
— Savon thơm « Héliotrope » — 12 cục	1.85

Gởi contre remboursement.

BÁNH CAM TÍCH

Tại nhà thuốc Nhị-thiên-Đường. Ông Trương-Vị tế-Sanh, chọn các thứ thượng và được-liệu mà bào chế ra như bánh, mà vị ngon ngọt, để cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sát trùng hay lắm.

Thường con nít hay có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân, xanh; đau bụng, làm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt:

Các chứng nói trên đây đều là hồi mang chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh nầy để cho những con nít và người lớn ăn có ích lắm, có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt càng tươi, nếu ăn đặng lâu chứng nào, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phát, hiệu Nhị-thiên-Đường, mới phải là thứ thiệt kẻo lầm thứ giả ăn vào thêm bịnh.

Giá { Mỗi gói mười bánh, 0$10
Mỗi hộp 100 bánh 0 90

Trại mộc
CỦA J. B. NGUYỄN-PHÚ-TRỌNG
Ở TẠI CHỢ THỦ-DẦU-MỘT

Trại mộc tôi có đóng sẵn các món đồ là: 1º Bàn thờ R. T. T. T. B G Giếng, một lần có lớp thiết chạm và cẩn. 2º Bàn thờ R. T. T. T. B G Giếng, hai lần, có lớp thiết có chạm và cẩn. 3º Bàn thờ R. T. T. T. B G Giếng, ba lần có lớp thiết có chạm và cẩn và có đóng nhiều kiểu khác nữa, nhỏ có lớn có, làm theo kiểu kiểm thời, làm bằng cây danh mộc trắc, cẩm-lai và gỗ.

Lại với tôi có đóng sẵn bàn lầu, ngọc sư tử, mặt đá và mặc cẩy, điêm cẩn và điêm chạm, bàn lầu ngọc cẩy là tây, mặt đá và mặt cẩy điêm chạm và điêm chạm mặt gỗ liền, bàn kiến 12 chưn, bàn kiến 9 chưn, bàn kiến 8 chưn. Bàn viết, bàn bàn nguyệt mặt đá và mặt cẩy chạm và cẩn, bàn vuông cốt luôn và cốt lỡ, giường danh hồ cốt luôn và cốt lỡ, tủ thờ, tủ trấu và tủ cẩn, tủ áo, tủ kiến soi một miếng hay là hai miếng, ghế chưn hùm, ghế chưn cheo chạm và cẩn, ghế thonet, mặt trái đào chạm và cẩn, những món nói trên đây đều bằng cây trắc, cẩm lai và gỗ. Vân một, vân hai, vân ba, vân tư, Gỗ. Và đồ tiện đủ thứ, đèn dài, hộp, khay, quả, rổ, ô, bình vôi, quả mước, quả trà, v... v...

Lại với tôi có đóng sẵn ghế thonet, huỳnh, bàn ăn, vân huỳnh, vân dầu, vân ba, vân tư dầu với vân hàng sao, vân hàng vên vên, hàng dài hàng lỡ và hàng chưng ngan, qui ông qui bà muốn dùng những món nói trên đây xin gởi thơ và kiểu hoặc thân hành đến tại trại tôi ở tại chợ Thủ-dầu-một đường Richaud gần mé sông sau dãy phố lầu, hoặc mua hay là đặt thì tôi sẵn lòng làm cho vừa ý quí ông quí bà.

Xin để bao thơ như vầy:

Monsieur J. B. Nguyễn-Phú-Trọng.

Fabrication de Meubles
Phú-cường à Thủ-dầu-một

ENTREPOT de VINHLONG
Nguyễn-thành-Điểm
Importation—Exportation

Bán sỉ và bán lẻ

Hàng tạp hóa. Đồ hộp hiệu «Cassegrain» Bánh mì hộp hiệu «Lefèvre-Utile» Rượu chác và các thứ rượu mạnh hiệu tốt. Bố tàn chế theo kiểu kim thời: Dầu thơm Savon «Cadum». — Áo Chemises chế nhà chế tạo riêng hiệu «La Mondiale».

Xe máy và đồ phụ tùng xe hơi. Vỏ-xe hơi hiệu «Geodrich».

Ở Bắc-kỳ (Tonkin) có chở lại thường hàng hóa sau nầy: Bàn ghế kiểu «Thonet»: Ghế Xích-đu (Berceuses) Ghế có dài (Fauteuils) Ghế ngồi (Chaises) và đồ đồ phòng khách văn vân.

Rương đi tàu, nón, valisés, đồ vật dụng theo cuộc đi đường đồ bắc kỉ và yên ngựa (thầy đều bằng da thuộc).

Giá nhẹ hơn các nơi. Cách gởi hàng hóa mau lẹ lắm.

Nhà chánh tại Vinhlong. Đường Saliccette.
Tiệm ngành ở Bắc-kỳ: 90-92, Avenue Paul-Doumer Haiphong và 13 Rue du Côton đường hàng bông Hanôi.

Tiệm bán đồ nữ-trang
HIỆU HAM-HANH
Số 14 đường Testard Cholon

Tại tiệm tôi có bán đồ nữ-trang, đủ kiểu đủ cách tiện dụng theo lối kim-thời như là: Kiểu-chạm, vàng vòng, chuỗi hột hoa-lai, giầy-chiếng, cà-rá, neo, xuyến và mề-đay-đon nhiều cách khéo lạ vô cùng.

Có thợ khéo ở sẵn trong tiệm, ai muốn đặt kiểu nào, thì thợ làm mà mà lại khéo cũng có bán hàng Tàu, hàng Bắc và xuyến-lành, nhiều, vân, nhỏ, rẻ và tốt thường bạng.

Kính cùng mấy bà mấy cô rộng lòng chiếu cố, tôi rất thâm cảm thạnh tình.

Đỗ-văn-Tị, cẩn khái.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH
Ở tại đường Vienot, số 40, ngan Chợ Saigon mới
Nhân kiểu cả các chứng bị Tha. — Barque déposée
HUỲNH-VĂN-NHƯNG, kẻ nghiệp.

Làm và bán đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trầu có chưng bằng đồng si n-kẽm (Nickel) quí khách ở Lục-tỉnh đặt làm gởi thơ tới. Xin viết thơ thường nghĩ.

Đồ làm rồi sẽ gởi lấp tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHƯNG, cẩn bạch.

Lục-Tỉnh Khách-Lâu
Số 84-92, đường Espagne
SAIGON

Lành Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và CHẮC TỐT hơn hàng ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NỮ-CÔNG-THẠNH
Gốc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chư vị ở xa xin gởi thơ đến mà hỏi kiểu.

Nam-hồng-Phát
KHÁCH-LÂU
Nº 204 et 206 Boulevard bonnard ngan gare xe lửa nhỏ
Saigon, Cholon Gò-vấp bán cây

Có bán rượu tây các thứ mùi, phòng ngủ, và mở thêm một tiệm hớt tóc, có may y phục Annam và Langsa cũng có bán hàng, lụa, vải, vân vân...

Nam-hồng-Phát.

THI-THƠ'
Tiệm thợ Bạc
Nguyễn-văn-Đạo
Bijoutier ancienne Maison de Nguyễn-văn-Giáo
15 rue Schrender Saigon

Kính cáo cho qui ông, qui bà đặng rõ, Nguyễn tiệm nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mang phẩm, tín. Nay cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kim-thời, những là: trâm, chuyền, kiềng, chuỗi bông tai, nút áo, vàng đôi, kiềng cang, neo bông, neo đôi đồng chiếc vân vân. Đồ thì kiểu theo kim thời, rõng đúc ngày trước vậy. Xin qui ông qui bà muốn dùng món chi; xin vui lòng tới đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý qui ông, qui bà dùng món chi thì tôi vừng hết lòng. Cam đoan mà gởi đến cho qui ông, qui bà, đặng.

Kính cáo Nguyễn-văn-Đạo
Bijoutier 13 rue Schrender 13
Saigon

NGŨ LÂM BẠCH THƯỢNG HUỀN

Người mà thể-chất yếu đuối, lao thân quá độ, thận-kinh hao kém, rối cầm nên-thấp thố-nhiệt chi đều hay sanh bịnh bạch-trược, hoặc chơi bời chè rượu sắc-dục quá độ, thường hay hại thận thì bịnh lại càng nhiều hơn nữa.

Thư thuốc nước nầy trị bịnh Bạch-trược (đau lậu rất nên linh nghiệm, bất luận là tiểu-trược, bạch-trược, huyết trược bịnh lậu hoặc nước tiểu đụ, nóng đường-tiểu gắt; nếu uống thuốc nầy không chịu thì phải mua thứ thuốc Ngũ-lâm Bạch-trược-huờn nầy mà uống, mà hay công hiệu nên.

Xin chư-tôn hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông-phát mặt của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG:

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 3 hoàn, uống với nước trà, cứ 10 ngày, đổi độc địa, rượu, café chẳng hề dùng lợi.

Giá bán mỗi xe là..... 0$60

Tiệm khắc con dấu
GRAVURES SUR METAUX
T. D. BÌNH
GRAVEUR
SAIGON

Kính trình cùng qui-khách đặng rõ, tiệm tôi trước ở số nhà 85 cón đường Catinat và số 130 đường Pellerin, thì công nghệ của tôi đã thạnh hành bấy lâu nay cũng nhờ ơn lộc châu-du quân-tử chiếu cố.

Nay tôi đã dọn lại số 96 cũng đường Pellerin, vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao su, bản đồng, bản đá chân thạch đề mộ, có bán đủ các thứ dấu ở bên Tây gởi lại, như là: Dateure numéroteur, Folioteur, composteur etc.. và có bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu, giá rẻ đồ đồ, tôi mà làm mau có in Catalogue để gởi cho cùng qui-khách, nếu qui-khách muốn xin chiếu kiểm nào, thì xin gởi thơ cho tôi. Vy Catalogue lựa kiểu mà đặng tôi sẽ gởi liền cho vừa ý các qui-khách.

Trần-duy-Bình
Graveur 96 Rue Pellerin Saigon

Trại mộc, chạm và cẩn, hiệu là:
« Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA »
Tại Lái-thiêu, đường ra Công-xi-heo (Abattoir)

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là: Bàn ăn mặc đá dài, có cẩn điêm, hay là trơn; Bàn ăn mặc đá trơn kể thành hay không; Bàn ăn mặc đá, mặc đá hay là mặc cây liền, Bàn lầu; Bàn khách (pour salon) [illegible] Vắng một, hai ba, chơn tiện có điêm; Tủ thờ cẩn hay [illegible] Tủ áo; Tủ rượu (buffet desserte ou étagère) Tủ kiến để sách (bibliothèque) Tủ kiến soi, 1 hay là miêng; Giá nón, áo, dù (Portes parapluie ou chapeau) Trụ để kiềng (console) ghế ngồi (banquette) hay là kiểu khác, có nhiều thứ: Ghế bàn nguyệt; Bàn viết; Bàn rửa mặt; Vắng ngồi mặc bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kim-thời, bằng cây Trắc, cẩm-lai, gỗ, toàn là danh-mộc; thợ làm khéo-léo tinh-xảo, không giả dối.

Xin qui-ông có muốn dùng các món kể trên đây, hoặc theo ý, thì gởi thơ và kiểu, cũng là thân-hành đến tại Trại tôi, ở Lái-thiêu, đường ra công-xi heo (Abattoir) hoặc mua hay là đặt, thì tôi sẵng lòng làm mau và kỹ-lưỡng cho vừa ý qui-ông.

CHU-TRẠI cẩn khái.

TIỆM MAY VÀ ĐÓNG GIÀY
của người Annam lập, chủ tiệm
LÊ-VĂN-BỀN, kẻ nghiệp cho nhà Phú-Toàn
Ở đường Amiral Courbet, số nhà 17 và 19, Saigon

Saigon Imp. Commerciale C. ARDIN

Tirage 1800 exemplaires Le Directeur Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.